

La llúdriga torna als Aiguamolls de l'Empordà

crònica

La presència d'animals salvatges en llibertat és una mesura de la salut ambiental dels ecosistemes. A la vegada, l'observació de la fauna en llibertat esdevé una activitat fascinant. Aquests han estat els dos punts de partida que han plantejat la possibilitat de reintroduir la llúdriga (*Lutra lutra*) a les conques dels rius Muga i Fluvià.

Per desenvolupar aquest projecte, es va fer un estudi previ per avaluar dos aspectes fonamentals, per una banda, quantificar la presència d'exemplars en els medis fluvials de les nostres comarques i, per un altre costat, examinar l'estat dels rius per valorar la viabilitat de l'alliberament de nous exemplars.

Els resultats del mostreig van concloure que l'estatus de l'espècie consistia en alguns individus relictuals que no permetien considerar-se com una població viable. El

contingent mínim per a què una comunitat animal pugui tirar endavant és de 50 exemplars. Com a dades significatives, s'havien trobat rastres d'aquest mamífer aquàtic a l'estiu de 1984 a la reserva per a llúdrigues a Albanyà i pel que fa a terra baixa, les darreres observacions en viu, les va fer Joan Budó a Vilaür durant 1986-87. En aquesta ocasió, es tractava d'una femella i una cria. També en el record històric de començament de segle, es coneixien avistaments en el tram litoral entre Lloret i Blanes, a la desembocadura de les rieres provinents de la serra de Cadiretes.

D'aquesta manera, s'estima que des de fa 20 anys es podia considerar la llúdriga com a espècie desapareguada a casa nostra.

Les causes de la desaparició d'aquest carnívor eren bàsicament tres. En primer lloc, la contaminació de les xarxes hidrogràfiques per abocament d'aigües residuals urbanes, industrials i les provinents d'activitats ramaderes, riques en purins i pesticides. També s'acusava la minva de la qualitat dels hàbitats on viu aquest animaló, com és desaparició de boscos de ribera i modificació artificial dels marges fluvials; així com la cacera per obtenir la seva preuada pell.

A hores d'ara, s'han fet unes importants inversions per al sanejament dels rius que han permès la construcció, ampliació i millora de les estacions depuradores d'aigües residuals. En són exemples els equipaments de Figueres,

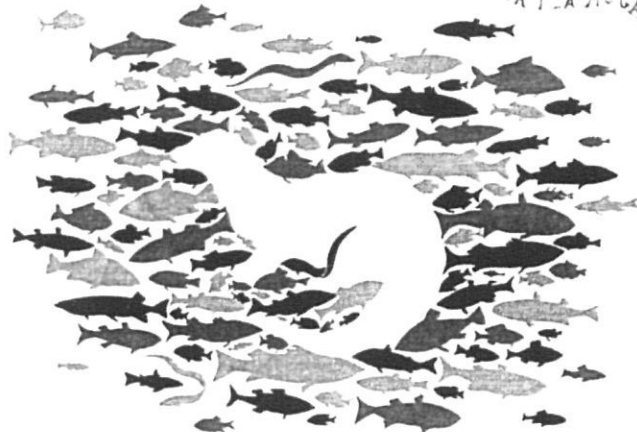
L'observació de la fauna en llibertat esdevé una activitat fascinant.

CONXI MOLONS

PROJECTE LLÚDRIGA

ALBUAMOLLS DE L'EMPORDÀ I CONQUES DEL FLUVIÀ I LA MUGA

Castelló d'Empúries o Castellfollit de la Roca. Tanmateix, la sensibilització social vers els rius ha evolucionat fins a considerar-los com a corredors biològics que permeten la connexió de diferents àrees de gran interès natural i l'intercanvi genètic dels organismes que hi viuen a través del curs fluvial. Aquest fet exigeix la netedat i qualitat de les aigües circulants i una gestió integrada d'ordenació del riu en tot el seu conjunt, respectant la vegetació de ribera, avaluant l'impacte ambiental de l'obra pública que s'hi pugui fer i el manteniment d'un cabal ecològic.

Els estudis previs a la reintroducció van contemplar també mostreigs de la densitat de població de peixos, la ponderació de contaminats que poguessin tenir en el seu interior, l'anàlisi de l'aigua i una valoració de l'estat del biòtop. Els resultats han estat favorables i han aconsellat la reintroducció d'aquesta espècie considerada com un bioindicador de la salut ripària, pel fet d'estar al damunt de la piràmide tròfica i ser molt sensible a les alteracions ecològiques.

El primer alliberament va tenir lloc el proppassat mes de novembre, quan es va deixar anar a la reserva de les llaunes un exemplar femella, jove, capturat a Extremadura. Quanti, doncs així està batejat, té implantat quirúrgicament a la zona

intra-peritoneal un emissor d'ones de ràdio –radiotracking– que permet saber en tot moment la seva localització. El programa de reintroducció preveu importar 50 exemplars en els propers 5 anys. Es calcula que en les conques dels rius Muga i fluvià tenen una capacitat de càrrega de 130 fins a 300 espècimens.

S'espera que el proper any ja puguin començar a criar els nouvinguts i que a partir d'aquest nucli inicial es dispersin dels rius gironins. L'estatus de l'espècie es preveu molt saludable i que no tindrà cap problema de competència per als mateixos hàbitats i recursos alimentaris amb els

visons americans (*Mustela vison*) provinents de l'escapament de les granges i que s'han acampat per les zones humides.

La llúdriga té activitat crepuscular i nocturna però també és activa durant el dia a llocs tranquils. S'alimenta de peixos, crancs de riu, amfibis, i també mamífers i rèptils que viuen en el medi aquàtic. Per descansar, ocupa alguna lludriguera construïda pels vaillets dels

campes de treball que s'organitzen cada estiu als aiguamolls.

Amb els programes de reintroducció, han tornat a les comarques gironines espècies que s'havien extingit. Als aiguamolls de l'Empordà, tornen a viure-hi la polla blava (*Porphyrio porphyrio*), la cigonya blanca (*Ciconia ciconia*), les daines (*Dama dama*) i la sargantana cendrosa (*Psammotromus hispanicus*), tots ells

Hi ha altres projectes de gestió de fauna que han suposat repoblacions a diverses comarques. Tenim l'aportació de nous contingents de xoriguers petit (*Falco naumanni*) i tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*) a l'Albera, i meros (*Epinephelus guaza*) al cap de Creus. Actualment està en fase d'estudi el cicle biològic de la nàiade (*Unio elongatulus aleroni*) per a què aquesta cloïssa torni a ser abundant als rius de la Garrotxa i Pla de l'Estany.

Properament al parc natural dels Aiguamolls de l'Empordà es portaran a terme les reintroduccions dels ànecs xocolater (*Aythya nyroca*) i el xarret marbrenc (*Marmaronetta angustirostris*).

JOSEP M. DACOSTA

